2025-10-16 page 1/21

Innsbruck, Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (ULBT), Cod. 374

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 319. [Digitalisat]

Cod. 374 319

Entspricht dem Text von Bl. 113r, Z. 3, bis zum Schluss des Traktates. Inc. mut.: ordina]tionem. Incisio enim in equali pulsu ... – Expl. mut.: ... magis habet inequalitatem, formicans vero non[... Darunter 1 1/2 radierte Zeilen = Schluss des Textes.

22 (169v-219r) Isaac (Iudaeus = Beimiarm): Dietae particulares (Druck: H 9267 = München, BSB, 4° Inc. c. a. 519, siehe BSB-Ink.Kat. I-623. – Thorndike-Kibre 286).

Tit.: Liber Ysaas Avabici de dietis particularibus incipit – Inc.: Cum cibaria in sua substancia diversis subiaceant accidentibus ... – Expl.: ... et lapides in venibus creant (im Inkunabeldruck: lapidem in vesica creant).

Darunter zwölf radierte Zeilen mit noch lesbarer roter Initiale A. Darunter fünf Zeilen: Caniculares dies sunt numero L et incipiunt a XV Kal. Aug. ... periculosa mors subsequatur.

23 (219v) Constantinus Africanus: De melancholia (Druck: Basel 1536. – Thorndike–Kibre 528). Nur Prolog und Beginn erhalten.

Tit.: Incipit liber melancolie. – Inc.: Etsi ego Constantinus Affricanus montis Cassinensis monachus ... – Expl. mut.: ... iste morbis sit diffinitio per partes[...

Parallelüberlieferung siehe Thorndike-Kibre 528.

W. N.

Cod. 374

SERMONES DE TEMPORE

II $\bar{1}$ E 18 S. 2. Stams. Perg. 126 Bl. $166/172 \times 115/121$. Stams (?), spätes 13. / frühes 14. Jh.

- B: Lagen: $4.V^{40} + VI^{52} + 2.V^{72} + VI^{84} + (V+2)^{96} + I^{98} + 2.VI^{122} + (I+2)^{126}$. Zwei Außenblätter der letzten Lage zu einem Doppelblatt vernäht. Kustoden in römischen Zahlen, weitere Kustoden der ersten neun (I-IX) und der letzten drei (I-III) Lagen, dazwischen eine ungezählte Binio.
- S: Schriftraum 125/132 × 75/83, von Tintenlinien gerahmt, zu 27, vereinzelt 26 bzw. 28 Zeilen, auf Tintenlinierung. Zirkelstiche. Textualis von einer Hand. Unterlängen des Buchstabens P in der letzten Zeile bisweilen durch Striche und Pünkte verlängert. Angaben des Schreibers für den Rubrikator am Rand.
- A: Rote Überschriften, Auszeichnungsstriche, gelegentlich Zeilenfüllungen. Zweizeilige rote Lombarden, oft mit Punktverdickungen, vereinzelt mit einfachem Fleuronnée.
- E: Koperteneinband: außen hellbraunes Leder, innen Pergament, Stams (?), nach 1307.

  Teilweise überdeckte Aufschrift am VD oben:] de tempore. HD endet in einer nach vorne über den Schnitt überschlagenden Klappe, von der das unterste Viertel fehlt, oben und in der Mitte durchzogen von zwei 5 mm breiten Lederriemen aus weißgegerbtem Leder, an einem Ende verknotet, am anderen abgeschnitten. Innenschicht des Koperteneinbandes sind ein beschriebenes Doppelblatt unter den Deckeln und ein Fragment unter der Klappe (siehe beim Inhalt). Saum mit einem rotgefärbten Schafslederstreifen umnäht. Kettenstichheftung, am Rücken durch Lederstreifen verstärkt. Rücken später, wie in Stams üblich, mit weißem Pergament überzogen. Unten Spuren der schwarzen Stamser Signatur F 3. Unter dem weißen Rückenbezug oben ein Titelschildchen des 16./17. Jh.: Sermones super epistolas et evangelia dominicalia. Innenschicht des weißen Rückenüberzuges ist ein Fragment eines im 17. Jh. geschriebenen lateinischen Textes auf Papier.
- G: Unsicher, ob sich die Eintragung "Sermones de Tempore" im Stamser Katalog von 1341 (Cod. 28 Stams) auf Cod. 374 bezieht. Schwarze Stamser Signatur des 18. Jh. F 3. Inhaltsnotiz von Anton Roschmann auf Bl. 1r: Sermones de tempore. Im Stamser Katalog Cod. 1001 UB unter Signatur F 3 als "Sermones" eingetragen. 1808 anlässlich der vorübergehenden Aufhebung des Klosters Stams der UB übergeben.
- L: J. W. Braun, "Gottfried von Admont", Verfasserlexikon² III 120. Schneyer, Wegweiser 130; 136; 168; 311, 315. Schneyer 2, 202; 2, 770; 3, 402; 3, 538; 4, 757; 4, 843; 8, 230; 8, 235; 8, 240; 8, 357–365; 8, 678.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 320. [Digitalisat]

320 Cod. 374

- 1 (Innenschicht des Koperteneinbands: VD und HD) Fragment der Verfügungen des Generalkapitels des Zisterzienserordens, unter anderem aus dem Jahr 1291.
  Zwei von Tintenlinien gerahmte Spalten zu 28 oder 29 Zeilen auf Tintenlinierung. Zirkelstiche. Textualis formata von einer Hand. Eine zweizeilige Lombarde nicht ausgeführt.
- 2 (1r-98v) Sermones de Tempore, vollständige Reihe, größtenteils anonym. Bei Schneyer als eigene Reihe erfasst (Schneyer 8, 357-365), meistens ohne Angabe von Explicit. Einige Sermones wurden von Schneyer nicht erfasst.
  - (1r) Dnca 1. adv. (Schneyer Nr. 1). Inc.: Dicite filie Syon. Ecce rex tuus venit (Matth. 21,5).
    O predicatores dicite filie Syon, id est ecclesie militanti, que est filia superne Iherusalem ...
    Expl.: ... requies opulenta. Refectio plena. Delectacio summa. Ad quam nos perducat.
  - (2r) (Nr. 2). Inc.: Hora est iam nos de sompno surgere (Rom. 13,11). Qui dormit ab opere vacat. Unde in labore hominum non sunt ... Expl.: ... Propter gratiam. Quia propior est nostra salus quam et cetera. Sed non post mortem.
  - (2r) Dnca 1. adv. Inc.: Propter IIII^{or} causas venit dominus in carnem. Prima quia non poteramus venire ad eum propter peccata nostra. Secunda ut nos videremus nos in ipso ... Expl.: ... ad iudicium ad exprobrandum discuciendum remunerandum.
  - (2r) Dnca 1. adv. Inc.: Triplex est adventus Christi: ad homines, in homines, contra homines. Venit ad nos quasi medicus ad infirmos. Quasi liberator ad captivos. Quasi salvator ... Expl.: ... in baptismo. Secundus reformat in penitenciam. Tercius coronat in gloria.
  - (2r) Dnca 1. adv. Inc.: Dormierunt omnes (Matth. 25,5) tribus horis. Prima hora fuit in paradyso ante peccatum, quia cum mandasset eis dominus ne comederent de ligno sciencie boni ... Expl.: ... dies fidei appropinquavit et expectamus glorie.
  - (2v) (Nr. 3). Inc.: Scientes, quia hora est iam nos de somno (Rom. 13,11). Nota IIII^{or} sunt adventus Christi, humilis in carne, terribilis in iudicio ... Expl.: ... dicunt bonam. Non sicut Iob qui dicit: Qui cepit ipse me conterat solvat et cetera.
  - (3r) (Nr. 4).
  - (4r) (Nr. 5). Inc.: Dicite filie Syon ecce rex tuus venit (Matth. 21,5). Cantabatur hac nocte: Nuntia nobis si tu es ipse ... Expl.: ... clamat dominus in Ezech.: Terra terra terra ne operias sanguinem meum.
  - (4v) (Nr. 6). Inc.: Universi, qui te expectant non confudentur. Expectat dyabolus ad perdendum et deridendum. Expl.: ... desideriorum conveniant tales versi non confundentur ab expectacione sua.
  - (4v) (Nr. 7). Inc.: Prope est dominus omnibus invocantibus eum in veritate. Hec sunt verba prophete consolantis peccatores ... Expl.: ... suscipiat animam et corpus nostrum quod ipse prestare dignetur.
  - (5r) Dnca 2. adv. (Nr. 8). Inc.: Populus Syon ecce dominus venit ad salutem (Vgl. Is. 66, 15). Propheta Ysaias: Dabitur pluvia, id est gratia, semini tuo. Sex sunt genera hominum ... Expl.: ... manis et cetera. Item Ps.: Salvos facit rectos corde ut bene ordinantur ad proximum.
  - (5r) (Nr. 9).
  - (5v) (Nr. 10).
  - (7v) (Nr. 11). Inc.: Sic nos existimet homo ut ministros Christi (1. Cor. 4,1). Hoc fieri non potest nisi aliquo signo exteriori, quia hic non ... Expl.: ... consumatum est. De tercio: Ignem veni mittere in terram et quid volo nisi ut ardeat.
  - (8r) (Nr. 12). Inc.: Vox clamantis in deserto dirigite (Ioh. 1,23). Bene dicit. Ego vox, non mea vox, quia ipse totus fuit vox ... Expl.: ... rustici enim sunt quibus non dantur delicata.
  - (8r) Dnca 3. adv. (Nr. 13). Tit.: Dominica proxima ante nativitatem domini. Inc.: Gaude-

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 321. [Digitalisat]

Cod. 374 321

te in domino semper et cetera (Phil. 4,4). Hic hortatur nos apostolus ad IIII^{or}, ut sit duplex leticia ... – Expl.: ... Hec autem tria meretur quartum, scilicet oracio omnimoda sed in omni et cetera.

- (8v) (Nr. 14). Inc.: Gaudete in domino semper. Iterum (Phil. 4,4). Bis dicit gaudete ut corde gaudium et corpore conceptum gaudium ... Expl.: ... gaudio mundi reliquid cuius gaudium breva fictum modicum transitorium.
- (9r) In nativitate dni (Nr. 15). Inc.: Puer natus est nobis et filius datus et cetera (Is. 9,6). Ita cantavimus. Legimus autem parvulus natus est nobis. Si ... Expl.: ... querebatur. Unde Ysa.: Adtenuati sunt occuli mei suspicientes in excelsum et cetera.
- (9r) (Nr. 16). Inc.: Puer natus nobis (Is. 9,6). Christus fuit bonus puer propter humilitatem, unde hoc: Discite a me ... Expl.: ... Christus vite et pacis quia docet nos vivere vita gratie per penitentiam.
- (9v) (Nr. 17). Inc.: Puer natus est nobis (Is. 9,6). In puero adtenduntur IIII^{or}: fatuitas, infirmitas, humilitas ... Expl.: ... quod in infernum traheretur mactavit dyabolum.
- (10r) (Nr. 18) (= Godefridus de Admont [Schneyer 2, 194, Nr. 100]). Inc.: Puer natus nobis (Is. 9,6). Cum innumerabilia Dei sint beneficia que humano tribuit generi, tamen tres sunt principales cause quare specialiter diligi et laudari velit ... Expl.: ... in crepusculo quia non potest discerni nox a die et converso.
- (10v) (Nr. 19). Inc.: Convertisti planctum meum in gaudium michi (Ps. 29,12). Planctus meus erat peccatum Ade, sed iam de Peccato ... Expl.: ... eum et vestivit leticia, id est conformitate glorie humanitatis sue.
- (11r) (Nr. 20). Inc.: Nazareus vocabitur puer iste (Matth. 2,23). Nazareus interpretatur floridus, sanctus, germanus. Nota quod conceptus fuit in Nazareth ... Expl.: ... in Iherusalem quod sonat visio pacis, quia per passionem videbimus eternam pacem.
- (11r) (Nr. 21). Inc.: In hoc apparuit karitas Dei quando ipse prior dilexit nos (1. Ioh. 4,9). Assignari possunt VI cause quare dominus incarnatus fuerit pro homine ... Expl.: ... suum simile si ergo hominem non moveat timor tamen bene.
- (11v) (Nr. 22). Inc.: Verbum caro factum est (Ioh. 1,14). Bernhardus: Verbum non est sonans sed penetrans, non loquax sed efficax, non ... Expl.: ... tundi permisit ut faceret nobis salsam, unde vesceremur.
- (11v) (Nr. 23). Inc.: Apparuit enim gratia Dei et salvatoris nostri omnibus hominibus (Tit.
- 2,11). Gratia in IIII^{or} adtenditur, scilicet in dimittendo comissum, in tribuendo debitum ... Expl.: ... IIII^{or}. Tercius Iesus Filius Syrach Ecclesiasticus. Luc. Quartus dominus Iesus.
- (12r) (Nr. 24). Inc.: Transeamus usque Bethlehem et videamus hoc verbum et cetera (Luc.
- 2,15). Hoc dicunt pastores non quicumque, sed qui sunt in eadem regione gratie cum Christo ... Expl.: ... male retardando, secundam quia non sunt nobis consumabuntur.
- (12r) (Nr. 25). Inc.: Apparuit benignitas et humanitas et cetera (Tit. 3,4). Erudiens nos a malo declinare, scilicet duplici videlicet a malo fidei, unde abnegantes ... Expl.: ... declinare et facere fiat, scilicet perseveranter, ibi expectantes. Item finem ibi: Beatam spem, id est beatum dominum, rem speratam.
- (12v) (Nr. 26). Inc.: Ewangelizo vobis gaudium magnum (Luc. 2,10). Magnum propter cause nostre assumpcionem, propter peccati absolucionem, propter meram reconciliacionem, propter ... Expl.: ... Secularia de quibus: Abnegantes impietatem et secularia desideria.
- (12v) In circumcisione dni (Nr. 27). Tit.: In octavam Domini. Inc.: Postquam consumati sunt dies octo ut circumcideretur et cetera (Luc. 2,21). Puer est omnis homo in via respectu eius temporis quando occurremus in virum perfectum et cetera ... Expl.: .... vocabitur Iesus, id est salvandus nec prius nominabitur quam circumcidatur.
- (13r) (Nr. 28). Inc.: Vocabit Abraham nomen filii sui, quem genuit ei Sara Ysaac et cirumcidit eum octavo die (Gen. 35,18). Hic congrue prefiguratur, quod hodie factum est circa

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 322. [Digitalisat]

322 Cod. 374

Christum, scilicet circumcisio et nominis inposicio ... – Expl.: ... destructio. Si hec dies precesserunt in te in octavam cicumcideris ab omni culpa et pena.

- (14r) (Nr. 29). Inc.: Circumcisus est Christus in carne, unde: Postquam consumati sunt et cetera. In sermone, unde: Hic plasphemavit. In sobrietate, unde: Ecce potator vini. In divinitate ... Expl.: ... sustinere necessitate et deridebatur. Unde: Alios salvos facit, se ipsum non potest salvum facere.
- (14r) (Nr. 30). Inc.: Circumcidimini viri Iuda et auferte prepucia cordium vestorum (Ier. 4,4). Prepucia cordium vestrorum sunt omnia noxia et omnia superflua a quibus qui circumciditur ... Expl.: ... secretorum revelationem. Super domum suam maiorum gubernatorum, ibi scio quod Abraham et cetera.
- (14r) (Nr. 31). Inc.: Benedices corone anni benignitatis tue (Ps. 64,2). Annus gratie cui benedicendum est a participibus gratie qui etiam bendicitur (!) corona propter duplicem racionem corone. Corona est circularis ... Expl.: ... circulare enim est peccatum quia primo persona inficit naturam, inde natura inficit personam.
- (14v) In epiphania dni (Nr. 32). Inc.: Lux, id est stella orta est iusto, id est Christo, id est ad honorem hec duo prosequere et testimonium Christi et rectis corde, id est magis ... Expl.: ... naturalia sive extrinseca. Unde Ecc.: Omne datum et acceptum describe.
- (15r) (Nr. 33). Inc.: Vidimus stellam eius in oriente et cetera (Matth. 2,2). Quinque considerantur hic, scilicet: qui dixerit, quando, quid, ubi, quare. Qui: tres magi reges ... Expl.: ... reverenter, unde procidentes adoraverunt eficaciter. Unde et apertis thesauris suis et cetera.
- (15v) (Nr. 34). Inc.: Munera magorum sunt aurum, thus et mirra. Per aurum intelligitur sapiencia. Legitur autem de triplici auro, scilicet Arabie per ... Expl.: ... videlicet pro te emendando pro proximo lucrando proximo assimilando.
- (16r) Dnca 1. post epiph. dni (Nr. 35). Inc.: Cum factus esset Iesus annorum XII et cetera (Luc. 2,42). Iesus in corde hominis factus est annorum duodecim cum homo in dilectione Dei et proximi decalogum legis implet ... Expl.: ... spiritualissime. Invenitur et interrogans et audiens magistros hoc est piha (?).
- (16v) (Nr. 36). Inc.: Ecce hic positus est in ruinam et cetera (Luc. 2,34). Nota Christus positus est in ruinam demonium iudeorum viciorum et resurrectionum humilium ... Expl.: ... peregrinos ad ostendendam viam. Iere. XI: Mittamus lignum in panem n. et cetera.
- (17v) Dnca 2. post epiph. dni (Nr. 37). Inc.: Nupcie prime facte sunt in paradyso. Secunde in utero virginis. Tercie cottidie in mundo fidelis anime et Dei. Quarte fient in fine seculi ... Expl.: ... Prime hominis. Secunde Dei et hominis. Tercie animarum et Dei. Quarte convivium glorificacionum.
- (17v) (Nr. 38). Inc.: Nupcie facte sunt et cetera (Ioh. 2,1). Per istas nupcias possunt intelligi spirituales inter Deum et animam. Osee: Sponsabo te mihi in eternum et sponsabo ... Expl.: ... incarnacionem. Consumatum in cruce vel ratum in cruce consumatur in patria.
- (19r) (Nr. 39). Inc.: Vinum non habent (Ioh. 2,3). Nota vinum est amor propter multas similitudines. Vinum audaces facit. Similiter et amor. Unde: In quo quis audet audeo et ego ... Expl.: ... suave est, scilicet caritas, cui qui subditur, omnia levia habet.
- (19r) Dnca 3. post epiph. dni (Nr. 40). Înc.: Ecce leprosus veniens adorabat et cetera (Matth. 8,2). Nota: Est lepra propagacionis. Apostolus: Omnes nascimus filii ïre. Hic lepra est inevitabilis et ... Expl.: ... De hiis mundemur in confessione. Ys. LV Omnia in confessione mundantur.
- (19r) (Nr. 41) (= Petrus Remensis [Schneyer 4, 726, Nr. 16a]).
- (20r) Dnca 4. post epiph. dni (Nr. 42). Inc.: Ascendente Iesu in navicula (!) transfretant et veniunt in civitatem suam (Matth. 9,1). Nota laborem in ascendendo, periculum in transfretando, gaudium in perveniendo ad ... Expl.: ... sicut Petrus, scilicet de religione in seculum vertimur et hoc incaute Iesum desiderando.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 323. [Digitalisat]

Cod. 374 323

(20r) (Nr. 43). Inc.: Ascendente Iesu in naviculam et cetera (Matth. 8,23). Ascendit in unam, que erat Simonis, et hoc cum carnem de virgine assumpsit, quia hec obediens ... – Expl.: ... non vocali verbo sed paciencie exemplo. Videamus ergo doctrinam illius magistri.

(20v) D
nca 5. post epiph. dni (Nr. 44) (= Iohannes de Castello [Schneyer 3, 380, Nr. 81]). Tit.:
  $Dominica\ LX^a$.

Parallelüberlieferung: Paris, BN, lat. 16473 Bl. 157ra.

- (21r) (Nr. 45). (= Iohannes de Castello [Schneyer 3, 380, Nr. 82]). Tit.: Sexagesima. Parallelüberlieferung: Paris, BN, lat. 16473 Bl. 157rb.
- (21v) Dnca in Septuagesima (Nr. 46). Tit.: Item. Inc.: Castigo corpus meum et cetera (1. Cor. 9,27). Nota quatuor modis castigatur corpus: per abstinenciam, per disciplinam, per vigiliarum frequenciam, per patienciam ... Expl.: ... de offensa. Iob: Idcirco me reprehendi. Mich.: Iram domini portabo pro peccato meo.
- (22r) Dnca in Sexagesima (Nr. 47). Inc.: Libenter gloriabor infirmitatibus meis (2. Cor. 12,9). Quia infimitates valent ad devocionis exercicium. Ys. XXXVIII: Vade et dic ... Expl.: ... quia per hanc eternam evadere non ignorant. Augustinus: Domine hic ure, hic seca dum tamen ibi parcas.
- (22r) Duca in Septuagesima (Nr. 48). Inc.: Ite et vos in vineam meam et cetera (Matth. 20, 4). Nota, vinea dicitur ecclesia, consciencia, sacra scriptura. Per hoc autem quod dicit meam ostendit aliam esse que non est sua ... Expl.: ... ligatur cum Christo, convenitur, ostenditur, plicatur cum ad mores convertitur.
- (23r) Dnca in Sexagesima (Nr. 49). Inc.: Exiit qui seminat et cetera (Luc. 8,4). Deus, qui primo exigit ad opus suum. Nota quod reiteratur nomen seminis et seminare et semen, primum ... Expl.: ... seminatur infirmitate, surget insubtilitate, hec sunt quatuor corporis dotes.
- (24r) (Nr. 50). Inc.: Quadruplex est semen: primum semina a iusto, secundum ab iniusto, tercium a dyabolo, quartum a Deo. Semen iusti est bonum opus. Unde ... Expl.: ... quomodo et plura, quomodo nonne bonum semen seminavi, require supra, require in eodem.
- (24r) (Nr. 51). Inc.: Semen cecidit in terram bonam (Luc. 8,8). Nota: Est terra materialis et spiritualis. De materiali: In principio creavit Deus celum et terram (Gen. 1,1). Spiritualis est triplex, regnum celorum ... Expl.: ... tercia montosa et petrosa per quam superbi. Unde: Montes Gelboe et cetera.
- (24v) (Nr. 52). Inc.: Attulit fructum aliud tricesimum aliud sexagesimum aliud centesimum (Matth. 13,8). Tricesimum coniugati, sexagesimum continentes, centesimum religiosi et est ratio ... Expl.: ... plus meritorum. Granum vero sunt stipula et palea opus elementorum intellige.
- (24v) (Nr. 53). Inc.: Semen purgatur. Ys. (?) Si separaveris preciosum a vili quasi os et cetera et purgabis filios Levi et cetera (Ier. 15,19). Sub terra occultatur ... Expl.: ... fenore recipitur. Unde: Quid autem in terram bonam, hii sunt et cetera.
- (24v) Dnca in Quinquagesima (Nr. 54). Inc.: Maior autem horum est caritas. Cor. XIII (1. Cor. 13,13). Maior quidem pulchritudine, scilicet nobilitate sive dignitate. Hec est ... Expl.: ... sicut sacerdos in templo. Unde: Dominus in templo sancto et cetera.
- (25r) (Nr. 55). Inc.: Cecus sedebat secus viam et cetera (Luc. 18,35). Homo constat ex duobus, scilicet anima et corpore. Unde occulos (!) habemus interius et exterius ... Expl.: ... bona faciunt, quod est inutile. Unde: Si linguis hominum loquar et angelorum et cetera.
- (26r) (Nr. 56). Inc.: Quid vis ut faciam tibi? Rabboni ut videam lumen (Marc. 10,51). Nota quadruplex invenitur cecitas in sacra scriptura, cum etiam quadruplex adhibeatur curacio. Prima est de ceco nato ... Expl.: ... angelis Laoidicie, id est quicumque glorians de vice sanctitate collirium, id est Christi consideratione humilitatis ungent.
- (26v) In capite ieiunii (Nr. 57). Inc.: Tu autem cum ieiunas unge capud tuum et faciem tuam lava ne videaris hominibus ieiunans (Matth. 6,16). Hic quatuor possunt considerari, ad que

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 324. [Digitalisat]

324

etiam invitamur, videlicet ad corporis castigationem ... – Expl.: ... singula membra penis subiciuntur, qui hic singulis viciis servierunt. Adapta.

Cod. 374

(27v) Dnca 1. in Quadrages. (Nr. 58) (= Petrus Remensis [Schneyer 4, 726, Nr. 27]). Expl.:... nundine celestes. Augustinus: Venale habeo quid regnum et cetera.

(28r) (Nr. 59). Inc.: Ductus est Iesus in desertum et cetera (Matth. 4,1). Nota tribus modis temptatus est dominus in deserto a dyabolo et tribus modis temptatur claustralis in religione ab eo ... – Expl.: ... ortum deliciarum. Ys.: Pone desertum in delicias et solitudine quasi ortum domini.

(28v) Dnca 2. in Quadrages. (Nr. 60). Inc.: Mulier, magna est fides tua (Matth. 15,28). Tria commendantur in hac muliere: fidei constancia, precum instancia, humilitas eximia. Tria autem peciit: filie liberacionem ... – Expl.: ... qui postulant adiuvari in prelio, perfectorum, qui expectant epulari cum domino.

(28v) (Nr. 61). Inc.: Mulier egressa de Thyro (Matth. 15,1) est anima egressa de hoc mundo ad penitenciam vel ad claustrum. Tyrus enim interpretatur angustia et significat mundum ... – Expl.: ... orandi constancia, quia sanitatem filie impetravit. Unde humiliter et cetera.

(29v) Dnca 3. in Quadrages. (Nr. 62). Inc.: Estote imitatores Dei, sicut filii carissimi (Eph. 5,1). Primi filii cari. Secundi caritores (!). Tercii karissimi. Nota karissimis plus datur, melius procurantur. — Expl.: ... karissimum per viam caritatis. Unde sequitur: Ambulate in dilectione. Appone de dilectione.

(29v) (Nr. 63). Inc.: Hec est voluntas Dei, sanctificatio vestra (1. Thess. 4,3). Explecio divine voluntatis multam remuneracionem meretur. Mt. XII.: Quicumque fecerit voluntatem ... – Expl.: ... cogitacionum carnalium. Ys. VII Radet dominus in novacula acuta et cetera.

(30r) (Nr. 64). Inc.: Erat Iesus eiciens demonium et cetera (Luc. 11, 14). Nota non dicit eicit sed erat eiciens, notans continuitatem eiciendi. Primo eiecit eum de celo ... – Expl.: ... eo quod incenderit ossa regis Ydumee. Rex Ydumee est Christus, ossa eius virtutes.

(31r) (Nr. 65). Inc.: Erat Iesus eiciens demonium (Luc. 11,14). Nota quod in isto demoniaco peccatores (!) et peregrini infirmitas demonstratur, quia demoniacus iste cecus, surdus ... – Expl.: ... Multiplicate sunt infirmitates eorum et postea accelaverunt (!).

(31v) Dnca 4. in Quadrages. (Nr. 66). Inc.: Letare Iherusalem (Is. 66,10). Propter tria. Propter liberationem, qua libertate nos Christus liberavit, propter sacietatem, de qua dicitur in evangelio de quinque ... – Expl.: ... domum tuam letantes ibimus, quod est summum gaudium.

(31v) (Nr. 67) (= Petrus Remensis [Schneyer 4, 726, Nr. 33]). Inc.: Eice ancillam et filium eius et cetera. Gal. III (recte: 4,30). Filii Agar sunt peccatores. Agar enim interpretatur festum ... – Expl.: ... appone et ideo manus omnium contra eos in iudicio.

(32v) (Nr. 68). Inc.: Accepit Iesus panes et cetera (Ioh. 6,11). Nota quinque panes sunt quinque libri Moysi, qui dicuntur asperi propter littere asperitatem. Panes utem isti ... – Expl.: ... in mensa eius non invenio, nisi forte duos pisciculos, dixerim Mariam et latronem, qui soli persisterunt.

(33r) (Nr. 69). Inc.: Cum sublevasset occulos (!) et cetera (Ioh. 6,5). Nota quod quinque faciunt cibum delectabile. Primum labor vie. Secundum fames. Terciam commoda sessio ... – Expl.: ... libenter pascit suos. Unde dicitur: Quod sublevavit occulos.

(33r) (Nr. 70). Inc.: Eice ancillam et filium eius (Gal. 4,30). Est ancilla bona, scilicet divina sententia vel divine sententie, que, ut dicitur in proverbiis, vocant ad arcem. Ancille ... – Expl.: ... inopes inglorii et sunt spe miseri econtra in regno et cetera.

(33v) De passione dni in generali (Nr. 71). Inc.: Christus assistens pontifex et cetera. Hebre. IX (11). Commendatur hic sacerdocium Christi multipliciter: promo a diurnitate, eo quod maneat in eternum ... – Expl.: ... eius dicitur et solium. Hel. IIII Accedamus igitur ad tronum gratie eius et cetera.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 325. [Digitalisat]

Cod. 374

325

- (34v) (Nr. 72). Inc.: Nota, quod in principio huius ewangelii dominus commendat se in duobus. A veritate vite ibi: Qui ex vobis arguet me de peccato. Auctoritate doctrine ibi ... – Expl.: ... Securi ergo sumus, unde merito conqueritur: Si veritatem dico vobis, quare et cetera.
- (35r) (Nr. 73). Inc.: Opportebat pati Christum (Luc. 24,46). Primo, ut sciptura impleretur. Io. Vide agnum occisum ab origine mundi, non quia occisus, sed quia occidendus erat. Secundo, ut homo ... Expl.: ... offerebat. Unde ipse esset, qui offerebat et quod offerebat.
- (35v) Duca de palmis (Nr. 74). Inc.: Qui preibant et qui sequebantur clamabant: Osanna filio David (Matth. 21,9). Osanna est Hebreum verbum, compositum ex corrupto et integro: osi et anna. Osi sonat salva vel ... Expl.: ... interpretantur gloriam quidem redemptioni quidam salvifica.
- (35v) (Nr. 75). Inc.: Hoc sentite in vobis (Phil. 2,5) sensu scilicet expargencie, quod in Christo Iesu sensu cogitacionis. Hic tria tanguntur imitanda: humilitas, obediencia, paciencia ... Expl.: ... Ut sicut per inobedienciam unius mors intravit, ita per unius obedienciam vita intraret.
- (36r) In parasceve (Nr. 76). Inc.: Inclinavit Christus caput in cruce (Ioh. 19,30). Ad quid? Ut doceat fratres inclinare capud ad obedienciam, ut ... Expl.: ... eis quos enutrivit. Unde: Filios enutrivi et exaltavi et cetera. Quinto quia pro ingratis.
- (36v) (Nr. 77). Inc.: Iesus clamans voce magna emisit spiritum. Mt. XXV (recte: 27,49). Nota quod dicit emisit. Sed Iohannes: tradidit. Lucas exspiravit. In emissione notatur reconciliatio nostra ... Expl.: ... Crucifigitur vero generaliter ab omnibus gratiam extinguentibus.
- (37v) (Nr. 78). Inc.: Diiudicatio corporis Christi consistit in tribus. Ut homo deliberet primo qualis est ipse, qui debet ... Expl.: ... ad vitam eternam habendam. Ioh. VI Qui manducat et cetera.
- (37v) Dnca resurrectionis dni (Nr. 79). Inc.: Pascha nostrum inmolatus est Chrisus (1. Cor. 5,7). Itaque epulemur, id est delectemur quia enim passus est pro nobis. Delectari debemus in bonitate ipsius et maximo ... Expl.: ... cordis hospicium bene dispositum per veram contricionam, confessionem. Satis operis.
- (38r) (Nr. 80). Inc.: Triplex pascha habemus. Primum est de viciis ad virtutes et hoc pascha significatum est per pasca, quid fecerunt Iudei, id est confitentes in exitum de Egipto ... Expl.: ... singularem. Concupiscibili per privatum amorem. Irascibili per propriam voluntatem.
- (38v) (Nr. 81). Inc.: Maria Magdalena (Marc. 16,1) dicitur a Magdalo opido. Interpretatur autem Magdalum turris. Altera dicebat Maria Iacobi, qui interpretatur ... Expl.: ... defecerit, illudetur, sicut habetur in Luca: Quis ex vobis volens turrim edificare.
- (38v) (Nr. 82). Inc.: Maria Magdalena et Maria Iacobi et Salome emerunt aromata et cetera (Marc. 16,1). Unquentum est caritas, unquentarius est Christus. Ecc. Ungentarius ... Expl.: ... qui cum esset, quia pugil in agonia factus est sudor et cetera.
- (39r) (Nr. 83). Inc.: Adducet urentem ventum dominus de deserto ascendentem et siccabit venas eius et desolabit fontem eius (Exod. 10,23). Ventus est Christus, quia sicut ventus totum mundum occupat ... Expl.: ... Si ita mortui fuerimus cum Christo vivet anima nostra et resurgemus cum ipso.
- (39v) Dnca in octava paschae (Nr. 84). Inc.: Omne quod natum est ex Deo vincit mundum (1. Ioh. 5,4). Nota: Est nativitas ex homine, ex dyabolo, ex Deo. Nativitas ex homine est propagatio carnis unius ab alio et hoc ... Expl.: ... qui descendunt in Egyptum inclinantes se ad delectaciones mundi.
- (40r) (Nr. 85). Inc.: Ostendit eis latus et manus (Ioh. 20,20). Latus habuit apertum, ut simus misericordes. Unde: Estote misericordes quia et pater vester et cetera. Manus perforatas ... Expl.: ... perfecta consolacio tibi adhere vita eterna, a te separari mors eterna est.
- (40v) Dnca 2. post pascha (Nr. 86). Inc.: Christus passus est pro nobis, vobis relinquens

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 326. [Digitalisat]

326 Cod. 374

exemplum et cetera (1. Petr. 2,21). Nota quod Christus passus est pro iniustis. Unde Petrus: Mortuus est iustus ... – Expl.: ... signum se dileccionis ostenderet homini.

- (41r) (Nr. 87). Inc.: Ego sum pastor bonus (Ioh. 10,11). Nota dominus comparat se pastori ut invitet ad humilitatem, ut inflammet ad caritatem, ut provocet ad gratiarum accionem ... Expl.: ... cognicio parit amorem ita et ibi, quia ut dicitur: Vncunde daz ist unminne.
- (41v) (Nr. 88). Inc.: Cognosco oves meas (Ioh. 10,14). Per vultum similitudinis, unde: Diligenter agnosce vultum patris tui. Per vocem confessionis et laudis ... Expl.: ... sit ex necessitate peccant trhahit (!) paulatim.
- (42r) (Nr. 89). Inc.: Christus passus est amicabiliter, id est motus caritate, onus nostrum sustulit, vicem nostram supplevit. Innocenter, quia: Peccatum non fecit nec inventus et cetera ... Expl.: ... tandem post passionem dicit eum esse pastorem et animarum nostrarum episcopus.
- (42r) (Nr. 90). Tit.: De passione domini. Inc.: Christus passus est (1. Petr. 2,21) et passus est ut tria aufferret (!). Iram patris: Suscepit enim flagellum nostrum, unde: Disciplina pacis super eum et cetera ... Expl.: ... pro nobis qui fuimus inimici mortuus est, exemplo quando oravit pro inimicis.
- (42v) Dnca 3. post pascha (Nr. 91). Inc.: Tristicia vestra vertetur in gaudium. Io. XIIII (recte: 16,20). Nota: Quadruplex fuit tristicia. Prima fuit ex sponsi subtractione ... Expl.: ... operis satisfactione. Pure consciencie emundacione.
- (43v) (Nr. 92). Inc.: Omne datum optimum et cetera (Iac. 1,17). Boni rivuli de bono fonte procedunt, tamen aqua optimum habet sapore in proprio fonte. Ad similitudinem fontis ipse ... Expl.: ... De hiis duobus Ys.: Sedebit populus meus in plateis pacis. Populus cuius sunt omnes iusti.
- (44r) Dnca 4. post pascha (Nr. 93). Inc.: Sit autem omnis homo velox ad audiendum (Iac. 1,19), scilicet predicationem, ut impleat Ia. 1: Estote factores verbi et cetera. Comminationem ... Expl.: ... subditos dissipet, spiritus sancti domum perturbet.
- (44r) Dnca 3. post pascha (Nr. 94). Tit.: Dominica tercia. Angabe des Schreibers für den Rubrikator: Dominica IIII^a. Inc.: Estote factores verbi et cetera. Si quis auditor est verbi et non factor et cetera (Iac. 1,22). In considerando vultum nativitatis tria considerare debemus: Unde nati, quales, ad quia? Unde: de vili ... Expl.: ... et porros que sunt calida: ira, invidia, superbia.
- (44v) Item (= Dnca 5. post pascha) (Nr. 95 [ohne Festangabe]). Inc.: De foro penitencie. Nota: est forum Dei, forum ecclesie, forum hominis. Aliquando homo absolutus est quantum ad forum Dei, et non quantum ad forum ecclesie ... Expl.: ... teste consciencia, timore carnifice et se ipsum iudicet ne in futuro iudicio a domino iudicetur.
- (45r) Item (= Dnca 5. post pascha) (Nr. 96 [ohne Festangabe]). Inc.: Dominus sciens quod apostoli nondum erant illuminati, ut scirent quid expediret eis petere, unde instruxit eos dicens (Ioh. 16,24): Petite ut gaudium vestrum ... Expl.: ... quia plenum, quia eternum. Appone auctoritates ad hoc facientes.
- (45v) Dnca 5. post pascha (Nr. 97). Inc.: Petite ut gaudium vestrum plenum sit (Ioh. 16,24). Nota: Triplex est gaudium: vacuum, semiplenum et plenum. Semiplenum consistit in bona consciencia ... Expl.: ... et hoc stultum. Apostolus: Prodam sapienciam sapientum et prudenciam et cetera.
- (46r) (Nr. 98). Inc.: Siquid patrem in nomine meo (Ioh. 16,23). Quatuor notantur hic, que ad efficaciam peticionis exiguntur, scilicet ut petat. Quid, scilicet vita eterna ... Expl.: ... tuam, hoc est quod sequitur: Petite ut gaudium vestrum plenum sit.
- (46r) (Nr. 99). Inc.: Item notatur e contra quod quatuor modis frustratur peticio. Quando scilicet plus petitur, causa tempore, re et loco. Re, ut filii Zebedei qui petebant et cetera ... –

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 327. [Digitalisat]

Cod. 374

327

- Expl.: ... prius paciantur. Petrus V Pronuncians ait priores passiones et posteriores glorias.
- (46v) In ascensione dni (Nr. 100). Inc.: Inter ceteras domini ascensiones IIII fuerunt notabiliores. Prima fuit incarnatione de qua Ys. Ascendit dominus super nubem levem et cetera. Secunda, de qua ... Expl.: ... et hunc cursum qui bene servaverit, videbit quid respondeat ei iusticia sua.
- (47r) (Nr. 101). Inc.: Ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum (Ioh. 12,32). Nota triplex legitur exaltacio domini: In passione, in ascensione, in die iudicii ... Expl.: ... iniquitas, inpietas, luxuria, avaricia, superbia.
- (47r) (Nr. 102). Inc.: Quinque modis Christus ascendit, quia primus homo quinque modis descenderat. Descenderat enim primo modo subiciendo sensualitati ratione cum consensit. Secundo per ... Expl.: ... Quinto ascendit in celum, unde Amos: Qui edificavit ascensionem suam in celo.
- (47v) (Nr. 103). Inc.: Item, nota postquam baptizatus est ascendit de aqua in desertum. Ascendit in montem. Ascendit in Ierusalem. Ascendit asinam. Ascendit crucem. Ascendit celum ... Expl.: ... Sed notandus est labor triginta ante ascensionem.
- (47v) (Nr. 104). Inc.: Quadruplex legitur Christi ascensus: super carnem, crucem, mortem, celos. Ascendet enim super carnem in conceptione. Ut dicit Ys. Ascendet super nubem ... Expl.: ... hodie Christus ascendit in celum nobis reliquens exemplum ut sequamur vestigia eius. Appone.
- (48r) De Spiritu Sancto (Nr. 105). Inc.: Nota Christus dilexit nos. Unde et dicitur dilectus, quem super omnia diligere debemus. Quare? Quia ipse dilexit nos ante mundi constitucionem ... Expl.: ... siciunt fruuntur nec fastidiunt quo frui magis sciunt.
- (48v) (Nr. 106). Inc.: Nemo potest ad me venire et cetera (Ioh. 6,44). Tria hic sunt notanda. Primo, a quo veniendum. Secundo, ad quem veniendum. Tercio per quem veniendum. A quo ... Expl.: ... mari comparatur. Pone causas quare veniendum de mundo et per quicquid, id est per penitenciam.
- (48v) (Nr. 107). Inc.: Nemo potest venire ad me nisi pater meus traxerit eum (Ioh. 6,44). Nota: Pater trahit inpotentes per se ipsum vel infantes in baptismo per gratiam. Trahit lapsos ... Expl.: ... posset videre Deum in celis et remanere in penis quam non videre Deum et liberari a tormentis.
- (49r) (Nr. 108). Inc.: Spiritus domini replevit orbem et cetera (Sap. 1,7). Nota: Non dicit simpliciter spiritus, sed spiritus domini, per hoc innuens, quod est spiritus hominis et spiritus dyaboli et spiritus ... Expl.: ... nichil stabile et solidum recipiunt, sed spiritus domini non scut mel, sed super mel dulcius.
- (49v) (Nr. 109). Inc.: Caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum, qui datus est nobis (Rom. 5,5). Nota: in tria cecidit homo per peccatum, scilicet ignoranciam, infirmitatem ... Expl.: ... adoptio filiorum. Io. Videtis qualem caritatem dedit nobis Deus pater ad hoc ut filii Dei nominemur et simus.
- (49v) (Nr. 110). Inc.: Diliges dominum Deum tuum sicut et cetera (Deut. 6,5). In hiis verbis notatur quadruplex amor, videlicet amor sapiens, dulcis, fortis et stabilis. Ita enim exponit ... Expl.: ... talem habuit Paulus, qui dicebat: Quis nos separabit a caritate Dei.
- (50r) In octava pentecostes. Inc.: Nisi qui renatus fuerit ex aqua et cetera (Ioh. 3,5). Nota tres sunt nativitates: Nature, gratie, glorie. In prima considerantur tria: pudor in concepcione, labor ... Expl.: ... status oblacio. Unde mors sanctorum natalicium vocatur.
- (50v) In festo ss. Trinitatis (Nr. 111). Inc.: Benedicamus patrem et filium cum sancto spiritu. Patrem, quia nos creavit, in quo notantur tria: patris benignitas, hominis dignitas, peccati gravitas. Expl.: ... tollendo culpam in baptismo, aperiendo ianuam debilitando ianuam.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 328. [Digitalisat]

328

(50v) (Nr. 112). Inc.: Gloria patri, quia filium misit. Gloria filio, quia nuncius fuit. Gloria spiritui sancto, quia consilium dedit. Item gloria patri, quia per ipsum bene possumus ... – Expl.: ... gloria resurrectionis. Unde: Illa erit germen domini in magnificencia et cetera.

Cod. 374

(50v) Dnca 1. post pent. (Nr. 113). Inc.: In hoc apparuit caritas Dei et cetera (1. Ioh. 4,8). Triplex notatur hic gratia Dei patris, scilicet quod filium misit et quod in mundum misit et ut vivamus per eum ... – Expl.: ... vadens amplius non pecces. Et sic puer mortuus reviviviscit (!).

(52r) (Nr. 114). Inc.: Homo quidam et cetera (Luc. 16,19). Hic quatuor sunt notanda. Primum, quia aliquis est dives. Secundum, quia est aliquis pauper et pauper. Tercium, aliquis dives pauper. Quartum, aliquis pauper dives ... – Expl.: ... Qui dicit: Quid uni ex minimis meis fecistis, michi fecistis.

(52v) (Nr. 115). Inc.: Homo quidam erat et indueatur purpura (Luc. 16,19). In hoc ewangelio tria notantur: Diviciarum instabilitas in eo, quod dicit: Erat quidam dives, fuit et non est ... – Expl.: ... felicitas. Unde mortuus est Lazarus et ductus in sinum Abrahe, id est in limbum et cetera.

(53r) (Nr. 116). Inc.: Homo quidam erat dives et induebatur purpura et cetera (Luc. 16,19). In hiis verbis triplex notatur peccatum: avaricia, superbia, gula. Avaricia notatur cum dicitur ... – Expl.: ... vanus decor, omnia vana, inter vana nichil vanius est homine.

(53v) (Nr. 117). Inc.: Epulabatur cottidie splendide (Luc. 16,19). In hoc notatur ventris ingluvies que precipue est vitanda, quia in ea venter ... – Expl.: ... post mortem improprium. Fili recepisti bona et cetera.

(53v) (Nr. 118). Inc.: Erat quidam mendicus nomine Lazarus (Luc. 16,20). Mendicus dicitur a manu et dicens quia manu loquitur porrigendo ipsum ut aliquid recipiat. Iste mendicus ... – Expl.: ... non tantum placet Deo quantum cura animarum pro quibus ipse Christus passus est.

(54r) (Nr. 119). Inc.: Factum est ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum Abrahe (Luc. 16, 22). Sinus Abrahe erat locus aliquantulam habens lucem sine omni pena et fatigatione mali, in quo ... – Expl.: ... tempus quietis, quia tunc diviti gutta denegabitur et fa. ver. pl. non ap. (?).

(54r) (Nr. 120). Inc.: Mortuus est dives et sepultus in inferno (Luc. 16,22). Quam timenda et persequens et quam fugienda prosperitas, viam aperte in hoc ewangelio ostendit nobis ... – Expl.: ... perniciosa, ex tota mente, id est tota voluntate sine malivolencia.

(55r) (Nr. 121). Inc.: In hoc apparuit caritas Dei et cetera (1. Ioh. 4,8). Quinque notanda sunt. Primo, quia misit. Secundo, quia filium. Tercio quia unigenitum. Quarto, quia in mundum. Quinto ut vivamus per eum ... – Expl.: ... non querenda vindicta. Ecc. Et que vindicare vult a Deo inveniet vindictam et peccata illius servans servabit.

(56v) Dnca 2. post pent. (Nr. 122). Inc.: Homo quidam fecit cenam magnam (Luc. 14,16). Nota: Hec cena dicitur magna propter ferculorum copiositate et convivancium multiplicationem. Hec autem sunt fercula ... – Expl.: ... pauperibus, iocunditas lugientibus, quies laborantibus, honor despectis, vita morientibus.

(57r) (Nr. 123). Inc.: Homo fecit cenam magnam (Luc. 14,16). Cena ista dicitur magna quia solis magna est preparata, id est illic, qui magna querunt, id est virtutes. Item dicitur magna quia magnis expensis ... – Expl.: ... a latere anteriori erit perpetuitas, de qua certi sunt. Alias omnia alia non essent tam magna.

(57r) (Nr. 124). Inc.: Homo quidam fecit cenam magnam (Luc. 14,16). Nota: Homo iste commendatur in multis: in largitate, in liberalitate, in humilitate, in sollicitudine. Appone de cena, quam fecit Darius Esdree ... – Expl.: ... carnis manere cupiens matrimonium cum voluptate copulat, quia cum ea individuam consuetudinem vite continet.

(58r) (Nr. 125). Inc.: Homo quidam fecit cenam magnam (Luc. 14,16). Homo iste est Christus,

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 329. [Digitalisat]

Cod. 374

329

hora cene est finis seculi, cena est refectio eterna, servi sunt doctores, quos dominus misit ad invitatos, id est ad ... – Expl.: ... et angeli, qui sunt vie celi lugent, quod pauci veniant ad patriam paradysi.

- (58v) (Nr. 126). Inc.: Exi cito in plateas et vicos et cetera (Luc. 14,21). Per vicos et plateas intelliguntur, qui in vicis et plateis, id est in adversitate hominum legem tenuerunt, qui dicunt pauperes ... Expl.: ... sibi emant. Unde dominus: Facite vobis amicos de mamona iniquitatis ut cum defeceritis et cetera.
- (59r) Dnca 3. post pent. (Nr. 127) (= Iohannes Halgrinus de Abbatisvilla [Schneyer 3, 517, Nr. 116]). Expl.: ... unde ipsis dicitur: Accipite vestem candidam et cetera. Quam nobis prestare dignetur.
- (60v) (Nr. 128). Inc.: Humiliamini sub potenti manu Dei (1. Petr. 5,6). Nota: Plures sunt cause humilitatis nostre: nascendi vilitas, status dubietas, proficiendi tarditas, deficiendi ... Expl.: ... anima nostra. Humiliatus autem sic conturbatus et illud: Respexit humilitatem ancille sue.
- (60v) (Nr. 129). Inc.: Humiliamini sub potenti manu Dei et cetera (1. Petr. 5,6). Deus habet manum humiliantem et exaltantem. Potens manu (!) Dei distinguitur in potencia qua celum et terram ... Expl.: ... Maxima, qua nos sepe revocat cum indigni essemus.
- (61v) (Nr. 130). Inc.: Humiliamini sub potenti manu Dei (1. Petr. 5,6). Bene incipit a radice, scilicet humilitate. Ecce securis, id est sermo ad radicem arboris posita est. Radix et fundamentum est humilitas ... Expl.: ... tetigit de sabbatissimo terre asserrens in debito tempore non magis habebit.
- (62r) (Nr. 131). Inc.: Quis ex vobis homo et cetera. In hiis verbis ostendit dominus parabolam se pro peccatoribus venisse in hunc mundum dicens: Quis ex vobis homo et cetera. Centum oves ... Expl.: ... cum invenerit convocat amicos et vicinos et cetera. Congratulamini mihi et cetera.
- (64r) Dnca 4. post pent. (Nr. 132). Inc.: Estote ergo misericordes et cetera (Luc. 6,36). Ut scilicet eum in misericordia imitantes misericordiam consequamur. Estote ergo exemplo ipsius misericordes ... Expl.: ... feriam vobiscum pactum septirenum misericordias David.
- (64r) (Nr. 133). Inc.: Estote ergo misericordes (Luc. 6,36). De propriis peccatis dolendo. Salo.: Miserere anime tue placens Deo. Ewangelium: Nolite iudicare sed pocius pacienter ... Expl.: ... nec cordis oculus, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit et cetera.
- (64v) (Nr. 134). Inc.: Eadem mensura qua mensi estis, remanetur vobis (Luc. 6,38). Bene dicitur quod meritum et premium est in mensura, quia pondere et nervo omnia in mensura ... Expl.: ... et hominum et est hostium. Iohannes: Ego sum hostium et cetera.
- (65r) Dnca 5. post pent. (Nr. 135). Inc.: Cum turbe irruerent ad Iesum ut audirent verbum Dei et cetera (Luc. 5,1). Stagnum Geneharet interpretatur aurum generatis (!) et significat seculum in quo ex variis tumultuum ebullacionibus ... Expl.: ... malorum. Spiritualiter quousque recedat a malis.
- (66v) (Nr. 136). Inc.: In hoc vocati estis ut benedictione hereditatem possideatis. Petrus III (1. Petr. 3,9). Benedictionem inquam dextere sicut filii. Benedictio enim patris, id est gracie infusio firmat ... Expl.: ... tuum, quia tunc cessabit omnis lucta et videbimus eum sicut est.
- (68r) (Nr. 137). Inc.: Estote prudentes (1. Petr. 3, 9) propter mala futura, periculum mortis, extremum iudicium, eternum supplicium. Vigilate propter tria: Mala presencia, malignitas dyaboli ... Expl.: ... vigilemus, ut presencia caveamus. Oremus, ut preterita emendemus.
- (68r) Dnca 6. post pent. (Nr. 138) (= Philippus Cancellarius [Schneyer 4, 823, Nr. 73]). Inc.: Audistis quia dictum est antiquis non occides (Matth. 5,21). Tria nobis in hoc ewangelio dissuadentur: ira, contumelia, homicidium ... Expl.: ... quia manus tue sanguinis plene sunt.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 330. [Digitalisat]

330 Cod. 374

- (69r) (Nr. 139). Inc.: Si mortui sumus cum Christo credimus quia simul etiam vivemus cum ipso Christo (Rom. 6,8). Hoc ponitur antecendens (!), scilicet mori cum Christo, et consequens, scilicet vivere ... Expl.: ... quod in passionibus non enim patitur, se ab aliquo liquore interrumpitur.
- (69v) Dnca 7. post pent. (Nr. 140). Inc.: Misereor super turbas, quia iam triduo sustinent et cetera (Marc. 8,1). Qui volunt pasci a domino exemplo illorum, quo (!) pasci sunt ab eo VII panibus, utpote ipsi ... Expl.: ... pervenire poterit. Ad quam hiis panibus nos pascen filius Dei vivi perducat.
- (71r) (Nr. 141). Tit.: Dominica VIII. Inc.: Sicut exhibuistis membra vestra servire in mundicie et iniquitati ad iniquitatem, ita nunc et cetera (Rom. 6,19). Sic fecit Maria Magdalena capillis, pedibus, ore, auribus. Simile ... Expl.: ... ut dictum est ut qui fortes prius sumus in posterioribus, id est in viciis, nunc fortes simus in virtutibus.
- (71v) (Nr. 142). Tit.: Item. Inc.: Sicut exhibuistis et cetera (Rom. 6,19). Nota, quod peccator multos et malos dominos habet. Cum ergo nemo possit duobus dominis servire, quomodo eis servietur? Ponit autem ... Expl.: ... habet. Inmo veracius pullo neccesse erat pullo, id est peccator ut solveretur. Adapta.
- (72r) Dnca 8. post pent. (Nr. 143). Inc.: Non potest arbor bona fructus et cetera (Matth. 7,18). Arbores bone sunt viri boni et iusti, qui debent radicari in fide, erigi in spe, dilatari in caritate. Cum foliis boni sermonis, cum ... Expl.: ... ipsum corde credere, ore confiteri, operibus contestari. Qui sic perseveranter invocaverit, vitam eternam possidebit.
- (73r) (Nr. 144). Inc.: Fratres, debitores sumus et cetera (Rom. 8,12) spiritui, id est Deo, quia Deus spiritus est. Simus autem debitores Dei pro preterito, presenti et futuro: pro preterita culpa, pro presenti ... Expl.: ... ponamus, propriam voluntatem abiciamus. Appone de sensibus, qui veniunt, redeunt et reddunt.
- (73r) (Nr. 145). Inc.: Quicumque spiritu Dei aguntur, hii filii Dei sunt (Rom. 8,14). Vide cuius equum equites. Si equum spiritus sancti, ducet te in desertum penitencie. Sic legitur de Christo ... Expl.: ... quia ad non presentes separat vastitas, quia preterita eterna dampnacionem tormentat.
- (73v) (Nr. 146). Tit.: Item. Inc.: Debitores sumus non carni (Rom. 8,12), sed Deo supple. Nota: Est debitum commissi, inmissi, promissi. Commissi: Corpus, anima, tempus. Ista debemus ab eo ... Expl.: ... obediencie. Hoc debemus postquam recepti sumus in claustro persequere singula.
- (73v) Dnca 9. post pent. (Nr. 147). Inc.: Quidam homo erat dives, qui habebat villicum et cetera (Luc. 16,1). Villicus quasi ville custos dicitur et ponitur hic pro dispensatore, qui totam domus substanciam dispensat ... Expl.: ... ut fiat pax inter se et recipiente in virtute, id est in caritate domini.
- (74v) Dnca 10. post pent. (Nr. 148) (= Iohannes Halgrinus de Abbatisvilla [Schneyer 3, 518, Nr. 143]). Expl.: ... vertunt in dampnacionem.
- (75v) (Nr. 149). Inc.: Cum appropinquare (!) dominus Ierusalem (Luc. 19,41). Nota, quod dominus invenitur ter flevisse: primo contra carnis feditatem, secundo contra mundi vanitatem, tercio ... Expl.: ... aque in quibus pharao submergitur, id est diaboli potencia annichilatur.
- (76r) (Nr. 150). Inc.: Nota, quod plures sunt lacrime. Sunt lacrime compunctionis, unde: Fuerunt mihi lacrime mee et cetera. Sunt lacrime compassionis unde ... Expl.: ... Sunt lacrime eterne dampnacionis, unde: Ibi erit fletus et stridor.
- (76r) (Nr. 151) (= Petrus Remensis [Schneyer 4, 729, Nr. 75]). Expl.: ... sermocinatio eius. Appone quantum potes.
- (77r) (Nr. 152). Inc.: Nemo potest dicere dominus Iesus nisi in spiritu sancto (1. Cor. 12,3). In hoc loco dicere consumitur cum effectu, scilicet corde credere, ore confiteri, opere ostendere

2025-10-16 page 13/21

Innsbruck, Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (ULBT), Cod. 374

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 331. [Digitalisat]

Cod. 374 331

- $\dots$ Expl.: ... in deliciis. Dic ergo: Dominum Iesum curate tantum, neque personas neque substanciam separando.
- (77r) Dnca 10. post pent. Tit.: Item. Inc.: Videns dominus civitatem flevit et cetera (Luc. 19,41). Quod vidit compaciendo flevit, scilicet eorum pacem malam penam futuram, ingratitudinis causam. De pace ... Expl.: ... manifeste coram omnibus peccasti in tantum, ut qui solent exemplum esse boni sunt in exemplum mali.
- (78v) Dnca 11. post pent. (Nr. 153). Inc.: Qui se humiliat exaltabitur (Luc. 18,14). Proponit nobis dominus duas vias, scilicet viam humilitatis et exaltacionis et ponit terminos cuiuslibet vie, quia qui se humiliat ... Expl.: ... secura transit. Quintum est adepcio glorie, unde: Beati pauperes quoniam ipsorum est regnum celorum.
- (78v) (Nr. 154). Inc.: Dixit Iesus ad quosdam, qui in se confidebant et cetera (Luc. 18,9). Tria notantur in hoc ewangelio. Primum presumpcio, ibi: in se confidebant. Secundum presumpcionis ostensio ... Expl.: ... suum. Item humiliter ibi: Deus propicius esto mihi peccatori.
- (78v) (Nr. 155). Inc.: Omnis qui se exaltat humiliabitur (Luc. 18,14). Hec sententia in ewangelio approbatur, ubi pharisei superbi (!) reprobatur, publicani humilitas commendatur. Illa in quatuor ... Expl.: ... confitendo peccata detegit ut Deus tegat, peccatum agnoscit ut Deus ignoscat. Unde in Prover.: Qui se humiliat et cetera.
- (80r) Dnca 12. post pent. (Nr. 156) (Iohannes Halgrinus de Abbatisvilla [Schneyer 3, 519, Nr. 149]). Inc.: Adduxerunt ei surdum et mutum et cetera (Marc. 7,32). Surdus qui adducitur ad dominum significat hominem surdum in obedientiam, mutum ad ... Expl.: ... refrigerium. Unde introibo in domum tuam et cetera.
- (81v) (Nr. 157). Inc.: Bene omnia fecit (Marc. 7,37). Bene in celo per potenciam in creacione celi quod posuit super nichilum, in angelorum malorum dilucione, in confirmacione bonorum ... Expl.: ... per iusticiam liberando, que per iusticia tenebantur in captivitate.
- (81v) Dnca 13. post pent. (Nr. 158). Inc.: Magister, quid faciendo et cetera (Luc. 10,25). Nam inquisitor commendatur. Sed quomodo hoc? A quatuor, scilicet a directione, quia dirighatur (!) ad veracem ... Expl.: ... infideles futurorum. Plerique enim credunt preterita sed non futura.
- (82r) (Nr. 159). Inc.: Diliges dominum Deum tuum (Luc. 10,27) ex toto corde, id est sapienter et ex tota anima, id est dulciter et ex tota mente memoriter et ex omnibus viribus tuis fortiter ... Expl.: ... reddet premium stabulario pro cura cura infirmum inpensa, dicens: Euge, serve.
- (83r) Dnca 14. post pent. (Nr. 160). Inc.: Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis (Gal. 5,16). Primo ponit preceptum affirmativum, unde: Spiritu ambulate. Secundo negancium, unde ... Expl.: ... quia ipse doctor, unde: Ille vos docebit omnia. Item ductor, unde: Spiritus tuus deducet me et cetera.
- (83r) (Nr. 161). Inc.: Cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi (Luc. 17,12). Per lepram mortale peccatum designatur. Qui unius precepti est transgressor, habet unam lepram ... Expl.: ... gloriam Deo. Deo gloriam dare est precepta sui curacione in bonis opteribus perseverare.
- (84r) (Nr. 162). Inc.: Occurrerunt ei decem viri leprosi (Luc. 17,12). Nota per hos leprosos quilibet peccator intelligitur designaturus propter decem dampna, que inferunt peccatum. Primum diminucio ... Expl.: ... in predicta auctoritate, Leviticus: Clamabit se immundum. Gen. IIII: Vox sanguinis Abel. XVIII: Clamor Sodomorum et cetera.
- (84v) Dnca 15. post pent. (Nr. 163). Inc.: Nemo potest duobus dominis servire (Matth. 6,24). A sollicitudine huius vite revocat nos dominus in ewangelio cum dicit: Nemo potest et cetera, ut Deo serviat ... Expl.: ... non claudit viscera pietatis. Querite ergo primum regnum Dei, id est summum bonum.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 332. [Digitalisat]

332 Cod. 374

- (85v) Duca 16. post pent. (Nr. 164). Inc.: Adolescens, tibi dico surge (Luc. 7,14). Quatuor possunt hic notari. Primo: quis esset defunctus, et que eius mater. Secundo: quis loculus et que porte per quas effertur ... Expl.: ... per egritudines, per dampna rerum, per flagella. Sic resurgit mortuus, id est sic anima suscitatur.
- (86v) De quadruplici morte (Nr. 165). Tit.: Item. Inc.: De quadruplici morte. Augustinus: Nascitur homo cum originali peccato. Ecce primus dies mortis. Naturalem legem transgreditur. Ecce secundus. Lex scripta ... Expl.: ... ista notat: Filiam in domo. Mt. IX. Puerum ante portam. Lu. VII. Lazarum in sepulcro. Io. XI.
- (87r) Dnca 17. post pent. (Nr. 166). Tit.: Item de eodem. Inc.: In caritate radicati et fundati et cetera. Eph. I (recte: 3,17). Nota: Est caritas increata, scilicet Deus. Unde Io.: Deus caritas est et cetera. Et est caritas creata ... Expl.: ... in profunditate cogitacionis. Hoc est corona quatuor digitorum, que super mensam ponebatur. Ecc. XV.
- (88r) (Nr. 167). Tit.: Item. Inc.: In caritate radicati et cetera (Eph. 3,17). Istud potest exponi e ipso domino. Sicut exponit Greg. super Iob: Dominus habet latitudinem quia ... Expl.: ... prima, de qua Apostolus: Certus sum quod neque mors neque vita et cetera poterunt nos separare a caritate Dei, que est in Christo.
- (88r) Item. Inc.: Ibat Iesus in civitatem, que vocatur Naim (Luc. 7,11), id est fluctuacio, fluctuans vel commocio. Vidua anima fidelis carens presencia corporali Christi sponsi sui ... Expl.: ... Sed dominus videns hoc misericordia movetur. Ys. Computrescit iugum a facie olei et resuscitatur filius.
- (88v) Dnca 17. post pent. (Nr. 168). Inc.: Cum vocatus fueris ad nupcias re in novissimo loco (Luc. 14,10). Vocamur, invitamur, citamur multis nunciis et litteris ad cenam agni. Prima littera est lex ... Expl.: ... invenit duas muscas, in secundo tres, in tercio IIII. Dicebat: Comedam quod meum est, non curabo animo Deum.
- (89r) (Nr. 169). Inc.: Ecce homo quidam ydropicus erat ante illum (Luc. 14,2). Ydropicus significat avarum. Ydropicus quanto plus bibit, tanto plus sitit et comparatur diviti avaro ... Expl.: ... fetidis obscura ad verum solem Christum ascendit et illuminabitur ab eo.
- (89v) Dnca 18. post pent. (Nr. 170). Inc.: Magister, quod est mandatum magnum in lege (Matth. 22,36). Nota quinque, que faciunt hominem discipulum domini. Primum est humilitas ... Expl.: ... omnis cupiditatis. Lu. XIIII. Qui non renunciat omnibus que possidet, non potest et cetera.
- (90r) (Nr. 171). Inc.: Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo (Matth. 22,37), id est sapienter, id est pellem pro pelle et omnia que habemus demus pro animabus nostris sicut ... Expl.: ... primum angelum superbie peccato deiecit, omnis superbia excluditur.
- (91r) Dnca 19. post pent. (Nr. 172). Inc.: Ascendens Iesus et cetera (Matth. 9,1). Galilea que interpretatur transmigracio facta significat patriam paradysi ad quam per naviculam crucis ultra mare huius mundi ... Expl.: ... nos qui sumus castra fidelium et tandem submersis demonibus ad partum salutis perveniamus.
- (91r) (Nr. 173). Inc.: Offerebant ei paraliticum in lecto iacentem (Matth. 9,1). Paraliticus in lecto est peccator carnis illecebris resoltus, ad quod notandum, quod triplex est lectus ... Expl.: ... per bonam contemplationem et filios strennuos (!) generabis. Appone de filiis Iacob et interpretare si potes.
- (92r) (Nr. 174). Inc.: Surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam (Matth. 9,6). Surge a viciis, tolle carnem a deliciis et ad spiritualia dirigas et vade in domum tuam, scilicet domum vite ... Expl.: ... de virtute in virtutem dum proficiscitur, videbitur Deus Deorum in Syon cum ad coronam pervenitur.
- (92r) Dnca 20. post pent. (Nr. 175). Inc.: Nupcie quidem parate sunt et cetera (Matth. 22,8). Hee nupcie sunt in vita eterna, quas pater celestis paravit filio suo et sponse sue humane

2025-10-16 page 15/21

Innsbruck, Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (ULBT), Cod. 374

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 333. [Digitalisat]

Cod. 374 333

 $nature \dots - Expl.: \dots fletus oculorum propter concupiscenciam eorum et stridor dencium propter edacitatem eorum.$

- (92v) (Nr. 176). Inc.: Videte itaque, quomodo caute ambuletis (Eph. 5,15). In hodierna epistula monemur ad operandum. Dicit itaque: Videte quomodo caute ambuletis et cetera. In hac epistula docemur operari ... Expl.: ... et gratiam non recepit, quia vas gracie amittit, id est humilitatem. Nam tantum dat humilibus gratiam.
- (93v) Dnca 19. post pent. (Nr. 177). Tit.: Item. Inc.: Induitur Christus per passionis imitationem. Ro. III. Induite dominum per timorem, Iesum per amorem, Christum per misericordiam quia Christus est unctus ... Expl.: ... ut ea esse videantur. Sic vita Iesu manifesta fit in nobis. Portam (!) in corpore nostro ipsum.
- (93v) Dnca 21. post pent. (Nr. 178) (= Hugo de S. Caro [Schneyer 2, 764, Nr. 110]). Expl.: ... nos relinquat febris quia ad dominum convertamus.
- (94r) Dnca 22. post pent. (Nr. 179). Inc.: Simile est regnum celorum homini volenti ponere rationem servis (Luc. 18,23), scilicet dominus Petrum ad dimittendum invitaverat cum dixit: non dico tibi ... Expl.: ... proximo tuo nocenti tibi et tunc deprecanti tibi peccata solvuntur.
- (95v) Dnca 23. post pent. (Nr. 180). Tit.: Sermo comunis (!). Inc.: Ecce mulier, que sanguinis fluxum paciebatur XII annis (Matth. 9,20). Mulier anima peccatrix est. Duodecim anni XII malicie ex quatuor principalibus viciis ... Expl.: ... significatur per IIII cornua, que ventilaverunt Iudea et Israel.
- (95v) Dnca 24. post pent. (Nr. 181). Inc.: Cuius est hoc ymago et superscripcio (Marc. 12,16)? Nota: Est ymago creacionis sive nature, recreacionis sive gracie, glorificationis sive glorie. Prima deletur ... Expl.: ... itaque quod est ymago Dei et ymago dyaboli. Reddite ergo quod est cesaris cesari et quod Dei Deo.
- (96r) (Nr. 182). Tit.: Item. Inc.: Reddite que sunt cesaris cesari et cetera (Matth. 22,21). Verbum istud legitur in ewangelio ubi dominus confutata ratione philisteorum et scribarum invitat nos ad persolvenda ... Expl.: ... fidei, spei, caritatis. Hoc sanatur Christo cum dicitur: Non concupisces rem proximi tui.
- (97r) Duca 25. post pent. (Nr. 183). Tit.: Dominica proxima ante diem domini. Inc.: Est puer unus et cetera (Ioh. 6,9). Iste puer Christus est, de quo veraciter dicit Andreas, per quem significatur sancti temporis gracie ... Expl.: ... tribuit, et sicut dicit Ia.: Pauperes in hoc mundo eligit dominus divites in fide et heredes regni.
- (97v) (Nr. 184). Tit.: Dominica quinta ante nativitatem Domini. Inc.: Cum sublevasset oculos Iesus et vidit et cetera (Ioh. 6,5). Hoc autem dixit temptans eum ut sic tarditatem fidei agnosceret. Temptat enim dyabolus ut decipiat, homo ut sciat, Deus ut cognoscere faciat ...
- Expl.: ... conditi sint dulces. Concedat nobis pater et filius et spiritus sanctus. Amen.
- (98v) Schlussschrift: Expliciunt dominicales sermones per circulum anni.
- (98v) Schreibervers: Explicit explicat, ludere scriptor eat (Colophons Nr. 20939).
- 3 (99r-126v) Anonyme Sermones de Tempore. Vollständige Reihe.
- 3.1 (99r–122r) Anonyme Sermones de Tempore. Einzelne Sermones stimmen z. T. (meistens im Incipit) überein mit den Sermones der Pars I. incompleta der Reihe in Cambridge, Gonville and Caius College, 52/29 (Schneyer 8, 230–235, mit zwei allgemeinen Verweisen auf Cod. 374).
  - (99r) Dnca 1. adv. et de adventu in generali (Schneyer Nr. 4). Expl.: ... in Ierusalem id est animam ad supernam Dei vel pacis visionem. Quod.
  - (99r) Dnca 2. adv. (Nr. 5). Inc.: Erunt signa in sole et cetera (Luc. 21,25). Hec de secundo sunt dicta. Veniente autem domino in fortitudine et potestate ... Expl.: ... pocius ianuam aperiat suis et innupti anime thalamis introducat.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 334. [Digitalisat]

334 Cod. 374

(99v) Dominica Tertia (vgl. Nr. 6). Inc.: Cum audisset in vinculis opera Christi (Matth. 11,2). Cum audivit Iohannes opera Christi positus in vinculis ab Herode propter Herodiadem mittens duos de discipulis ait illi: Tu es qui venturus es. Non ait: Qui venisti, sed ... – Expl.: ... dubitantes, immo firmam fidem habeamus et opere inpleamus.

(100r) Dominica quarta. – Inc.: Benedictus, qui venit in nomine Domini (Ps. 117,26 und Ioh. 12,13). Tres sunt adventus Domini. Primus preteritus, secundus futurus, tercius cottidianus. Primus fuit humilis, secundus erit terribilis, tercius desiderabilis ... – Expl.: ... vigilemus, ut cum venerit dominus, ad beatitudinem eternam cum eo transeamus.

(100v) Sermo. Inc.: Ecce ewangelizo vobis gaudium magnum et cetera (Luc. 2,10). Primo sciendum est quod tres misse, que celebrantur in die natali domini significant tria tempora. Primum tempus ... – Expl.: ... proficiendo usque Bethlehem, que in tempore domus panis, ubi natus est Iesus Christus. Quod.

(101r) In circumcisione dni (vgl. Nr. 10). Inc.: Postquam consumati sunt dies VIII et cetera (Luc. 2,21). In lege fuit preceptum, ut octava die a nativitate sua circumcideretur puer et nomen ei inponeretur et hoc tribus de causis. Primo, ut per obedientiam ... – Expl.: ... dabitur a nobis novum, ut sicut modo a Christo christiani, ita tunc a salvatore salvati.

(101v) Dominica ante epiphaniam. – Inc.: Erat Ioseph et Maria mater Iesu mirantes et cetera super his que dicebantur (Luc. 2,33) a Christo, ab angelis, a pastoribus, a Symeone. Et benedixit illis Symeon et dixit ad Mariam matrem ... – Expl.: ... ne in die iudicii ruamus in infernum, sed cum sanctis resurgamus ad regnum.

(102r) In epiphania dni (Nr. 11). Inc.: Cum natus esset Iesus in Bethlehem et cetera (Matth. 2,1). In die epiphanie quasi triplex est sollempnitas. Una est de adoratione magorum, que fuit XIII die a nativitate Christi. Altera ... – Expl.: ... redeamus in regionem nostram, id est paradysum, vel celestem Ierusalem. Quod ipse.

(102v) Dnca 1. post epiph. dni (vgl. Nr. 12). Inc.: Cum factus esset Iesus annorum duodecim et cetera (Luc. 2,42). Queritur, quomodo a parentibus poterat oblivisci, qui tantum parentum providencia nutriebatur. Responde: Est quod ... – Expl.: ... sedens, id est iudicans in medio doctorum, hoc erit sanctorum, id est in summa Ierusalem, ad quam perducere dignetur.

(103r) Dnca 2. post epiph. dni (vgl. Nr. 13). Inc.: Nupcie facte sunt in Chana Galilee (Ioh. 2,1). Dominus vocatus ad nupcias non solum illuc venire, sed etiam miraculum ibi facere dignatus est. Si autem nupciis caste celebratis culpa inesset ... – Expl.: ... Aqua autem in vinum convertitur quando id, quod prius fecisti ex timore nunc facis ex amore.

(103v) Dnca 3. post epiph. dni (vgl. Nr. 14). Inc.: Cum descendisset Iesus de monte (Matth. 8,1), sequebantur eum alii propter doctrinam, alii propter miracula, alii propter curationem. Illi autem Christum secuntur, qui eum imitantur. Quidam autem imitantur Sathanam superbiendo ... – Expl.: ... et cuidam viro dixit: Vade et amplius ne de terrenis tibi aliquid contingat.

(104r) Dnca 4. post epiph. dni (vgl. Nr. 15). Inc.: Ascendente Iesu in naviculam (Matth. 8,13). Navicula ecclesia militans, mare mundus. Sicut enim in mari crebre sunt tempestates, ita in mundo multe sunt adversitates, ubi maior devorat minorem ... – Expl.: ... diaboli et vanitatibus mundi et ita cum tranquillitate perducti (!) nos ad premium quietis eterne.

(104v) Dnca in Septuagesima (Nr. 16). Inc.: Simile est regnum celorum patri familias (Matth. 20,1). Pater familias est dominus, vinea ecclesia, mane mundus, hora tercia adolescentia, quia sol iam non est in alto. Sexta hora est meridies ... – Expl.: ... faciet nos immortales et gloriosos, sicut immortalis et gloriosus est.

(104v) Dominica in LX^a. – Inc.: Cum turba plurima conveniret et cetera (Luc. 8,4). Seminator est Christus, qui de celo exiit et in mundo apparuit ut seminaret, id est ut verbum Dei predicaret et dum seminat ... – Expl.: ... maturum faciet in opere bono perfectum et perfectionem.

335

Innsbruck, Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (ULBT), Cod. 374

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 335. [Digitalisat]

Cod. 374

(105r) Dnca in Quinquagesima (vgl. Nr. 18). Inc.: Cum appropinquaret dominus Iericho et cetera (Luc. 18,35). Cecus iste peccatorem significat: Quia intus est cecus, caret oculo providencie veri intellectus dum non ... – Expl.: ... alios ad laudem Dei accendit. Unde sequitur: Omnis plebs ut vidit dedit laudem Deo.

(106r) Dnca 1. in Quadrages. (vgl. Nr. 22). Inc.: Ductus est Iesus in desertum et cetera (Matth. 4,1). Nota, quod VI modis temptat diabolus hominem. In bono temptat per ... – Expl.: ... elemosinam damus, ut sic vincentes inimicum premium in celis habeamus perpetuum.

(106v) Dnca 2. in Quadrages. (vgl. Nr. 23). Inc.: Egressus Iesus secessit et cetera (Matth. 15,21). Ecce mulier docet habere VII virtutes: misericordiam, pacienciam, fidem, iusticiam, perseveranciam, humilitatem. Misericors fuit, dum ... – Expl.: ... oremus, ut exaudiri mereamur, ut simus vasa munda non inmunda.

(107r) Sermo. Tit.: Item (ausradiert). – Inc.: Miserere mei fili David et cetera (Matth. 15,22). Nota, quod VII sunt homini necessaria si vult exaudiri a Deo in peticione sua, que omnia habuit hec Mulier. Primum est mundare hominem a lepra vel macula ... – Expl.: ... quod notatur ibi: Mulier, magna est fides tua.

Aussparung von zweieinhalb Zeilen im Text auf Bl. 107v.

(107v) Dominica III^a (Vgl. Nr. 24). – Inc.: Erat Iesus eiciens demonium et cetera (Luc. 11,14). Matheus dicit hunc demoniacum fuisse cecum et mutum in quo tria miracula a domino fiunt, quod autem tunc ... – Expl.: ... volvitur. Caveamus ergo ne post penitenciam iterum peccemus, sed in bono cepto perseveremus.

(108r) Dominica in media quadragesima (vgl. Nr. 25). – Inc.: Abiit Iesus trans mare Galylee, quod est Tyberiadis et cetera (Ioh. 6,1). Hoc potest dici de panibus et de piscibus. Nota, quod IIII sunt necessaria penitenti, que nominantur in hiis verbis. Primum est medicina cordis, quam tantum ... – Expl.: ... lacte mentis, id est levi. Apostolus: Tamquam parvulis in Christo lac.

(108v) In passione domini (vgl. Nr. 26). Inc.: Quis ex vobis arguet me de peccato (Ioh. 8,46). Hoc vere Christus dicere potuit, quia non est inventus dolus in ore eius. Sequitur in ... – Expl.: ... si morimur convivemus, sic ergo moriamur ut in celis cum Christo vivamus.

(109v) In die palmarum (vgl. Nr. 33). Inc.: Exurge gloria mea et cetera (Ps. 107,3). Dominus loquitur ad filium in mortem quiescentem dicens: O fili, qui es gloria mea et honor ... – Expl.: ... ad peccatum, sed qui transit de virtute in virtutem.

(110r) In parascave (!). – Inc.: Michi autem absit gloriari et cetera. Gal. VI (14). Hoc gloriari intelligitur tribus modis. Primo in amore Christi, quem ostendit in cruce id est in affectu crucis. Circa primum sciendum ... – Expl.: ... Circa tercium sciendum, quod V maxime ostendit in cruce.

Vgl. München, BSB, Clm 8734.

(110r) In octava pasce (vgl. Nr. 34). Inc.: Cum esset sero sub die illa et cetera (Ioh. 20,19). Hoc in ipso resurrectionis die contigit, quod ianuis clausis intravit dominus. Moli enim divinitas in quo erat ostia claustri non subsistunt ... – Expl.: ... nobis se ipsum plene manifestare in celesti patria, ut cum ipso principes simus in celesti gloria.

(111r) Dominica I^a (vgl. Nr. 35). Inc.: Ego sum pastor bonus et cetera (Ioh. 10,11). Pastoris cornu est predictio, virga percutit oves, unde: Flagellat autem omnem filium, quem recipit ... – Expl.: ... nos trahat in infernum, sed mereamur connumerari cum aliis, quos statuit a dextris eius in die iudicii.

(111v) Dominica II^a post albas (vgl. Nr. 36). Inc.: Modicum et non videbitis me et cetera (Ioh. 16,16). Hoc dixit dominus Iesus Christus in die cene ante passionem et sic modicum intelligendum est parum, restat adhuc usque ... – Expl.: ... leti in iudicio videamus et in gloria in regno suo sine fine aspiciamus.

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 336. [Digitalisat]

336

Cod. 374

- (112r) Dnca 4. post pascha (vgl. Nr. 37). Inc.: Vado ad eum, qui me misit et cetera (Ioh. 7,33). Hoc ante passionem dixit Iesus discipulis, quia tristes erant de passione eius, consolans eos et promittens eis spiritus sancti ... Expl.: ... intus consolacionem et desolacionem gradiamur, ut hic in timore, illic in spe consolationem habeamus in celis.
- (112v) Sermo. Inc.: Siquid petieritis patrem et cetera (Ioh. 16,23). Videndum est qualis debet esse peticio, id est oracio bona, quid enim sit orandum et qualiter et quando debet esse prudens oracio ... Expl.: ... Det igitur nobis dominus sic bonum petere, ut inpetremus salutem eternam. Amen.
- (113r) In ascensione dni (vgl. Nr. 41). Inc.: Ascendens Christus in altum et cetera (Eph. 4,8). Processio, quam hodie facimus, significat processionem, quam Christus fecit cum discipulis a Ierusalem usque ad montem oliveti, quia ... Expl.: ... ut victoriam et gloriam consequamur, ut sic sequentes Christum in celum mereamur ascendere.
- (113v) Dnca 6. post pascha (vgl. Nr. 42). Inc.: Cum venerit paraclitus et cetera (Ioh. 15,26). Notum quod dicitur spiritus veritatis et dicitur spiritus et dicitur sanctus. Quicumque ergo vult spiritum sanctum in se suscipere ... Expl.: ... carnem vixeritis moriemini. Spiritu, inquit Paulus, ambulate innocentes et cetera.
- (114r) Dnca 1. post pent. (vgl. Nr. 47). Tit.: Dominica prima post octavam. Inc.: Homo quidam erat dives et cetera (Luc. 16,19). Tria reprehenduntur in divite, scilicet inanis gloria, gula, avaricia. Inanis gloria cum dicitur quia induebatur ... Expl.: ... cruciemur, sed cum Lazero (!) quondam paupere in sinu Abrahe, scilicet sanctorum requie eterna collecemur (!).
- (114v) Dominica prima post octavam (vgl. Nr. 48). Inc.: Homo quidam fecit cenam magnam et cetera (Luc. 14,16). Cena est celestis beatitudo, servus predicator, hora cene est VII etas mundi. Excusant omnes, qui plus terrena quam celestia diligunt ... Expl.: ... Tales ergo appareamus ut illam gustemus.
- (115r) Sermo. Inc.: Erant appropinquantes et cetera (Luc. 15,1). Cogitantes ad medicum, pergentes ad salvatorem, rudes ad doctorem venerunt, ut audirent illum et murmuraverunt Pharisei ... Expl.: ... inventam ad paradysi aulam perducat et dragma repertum in celestes thesauros reponat.
- (115v) Dnca 4. post pent. (vgl. Nr. 50). Inc.: Estote misericordes et cetera (Luc. 6,36). Misericordia virtus est egregia. Hoc est oleum, de quo dicit Salomo: Omni tempore vestimenta tua sint candida et oleum de capite ... Expl.: ... prospicies, id est libere reprehende fratrem fratrem (!) tuum ut educas festucam, id est levem culpam.
- (116v) Dnca 5. post pent. (vgl. Nr. 51). Inc.: Cum turbe irruerent ad Iesum et cetera (Luc. 5,1). Due naves sunt in ecclesia, scilicet de gentibus et Iudeis conversis. Ascendit dominus in unam navem, quia licet sint due naves ... Expl.: ... nos mittamus quatenus nos Christus ad mensam summi patris nos perducat.
- (117r) Dnca 6. post pent. (vgl. Nr. 52). Inc.: Nisi habundaverit iusticia vestra et cetera (Matth. 5,20). Quam iusticiam phariseorum statim exponit dicens: Audistis quia dictum et cetera. Quam iusticiam qui implet, non statim ... Expl.: ... enim mites teneamus dilecionem (!), quia qui diligit proximum legem adimplevit.
- (117r) Dnca 7. post pent. (vgl. Nr. 53). Inc.: Cum turba multa esset cum Iesu et cetera (Marc. 8,1). Videamus, qui sint, qui triduo sustinent dominum, secundo, qui sint, qui de longinquo veniunt, tercio, qui sint VII panes ... Expl.: ... hic non habentes manentem civitatem, sed futuram inquirentes et currentes de virtute in virtutem.
- (118r) Item de eodem. Inc.: Misereor super turbam quia iam triduo sustinet me (Marc. 8,2). Quia tribus modis peccat homo: cogitacione, locucione, opere. In signum triplicis curacionis dominus suscitavit 3 mortuos ... Expl.: ... civitatem. Ecce peccatum operis, quod est extra civitatem V sensuum.

337

Innsbruck, Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (ULBT), Cod. 374

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 337. [Digitalisat]

Cod. 374

(118v) Dnca 7. post pent. Inc.: Stipendia peccati mors est. Nota quod peccatum generat tripliciter mortem, scilicet corporis, Iehenne, anime. De primo ... – Expl.: ... sicut corpus mortuum est recedente anima ita anima mortua est recedente me id est qui sum vita anime. (118v) Dnca 8. post pent. (Nr. 54). Expl.: ... incedamus, ut ad vitam veram venire valeamus.

(118v) Dnca 9. post pent. (vgl. Nr. 55). Inc.: Homo quidam erat dives, qui habebat villicum (Luc. 16,1). Ecce villicus primo, id est ville custos, prudenter sibi fecit amicos, qui eum a villicacione remotum ... – Expl.: ... in iudicio. Operemur ergo sic, ut cibo celi, id est visione nos saciet, potu leticie nos inebriet.

(120r) Dnca 10. post pent. (vgl. Nr. 56). Inc.: Cum appropinquasset dominus Ierusalem et cetera (Matth. 21,1). Quod dominus fecit semel secundum historiam, hoc cottidie per electos agit in ecclesia ... – Expl.: ... sanctis in mundo lugeamur, ubi cum eis in celo gaudeamus.

(120v) Dnca 11. post pent. (Nr. 57). Expl.: ... de tercio Iob Nudus egressus sum de utero matris mee et cetera.

(121r) Dominica XII^a (Nr. 58). Inc.: Exiens Iesus de finibus Tyri et cetera (Marc. 7,31). Surdus et mutus est ille, cuius aures plumbo diabolo obturatur et os ita ... – Expl.: ... etiam fovisti dyabolo abrenunciare et omnibus pompis eius. Hoc ergo fac et vives.

(121v) Dominica III^a X^a (Nr. 59). Inc.: Beati oculi, qui vident, qui vos et cetera (Luc. 10,13). Triplex est visio, qua videtur Christus. Visus enim eius in primo adventu fuit in exilio. In secundo adventu videbitur in iudicio ... – Expl.: ... tunc autem facie ad faciem cognoscemus, id est perfecte videbimus.

- 3.2 (122r–126v) Anonyme Sermones de tempore, Fortsetzung. Bei Schneyer für Cod. 374 nicht erfasst, aber auf sie verwiesen (Schneyer 8, 235). Die ersten drei Sermones stimmen mit London, British Museum, Royal Coll. 2.D.VI (Schneyer 8, 449–452) überein.
  - (122r) Dnca 13. post pent. (Schneyer 8, 450, Nr. 40). Tit.: Dominica XIIII^a.
  - (122r) Dnca 14. post pent. (Schneyer 8, 450, Nr. 37). Tit.: Dominica XV^a.
  - (122v) Dnca 15. post pent. (Schneyer 8, 450, Nr. 38).
  - (123r) Dominica XVII^a. Inc.: Cum intraret Iesus in domum cuiusdam principis (Luc. 14,1). Sabbatum male celebrat, qui a bonis operibus cessat. Sabbatizare est ab inmundis cogitacionibus ... Expl.: ... exaltet sed humiliet, quia omnis qui se exaltet et qui se humiliet exaltabitur. Hic ipse donare dignetur.
  - (123r) Sermo. Inc.: Obsecro itaque vos vinctus in domino (Eph. 4,1). In hac epistula notantur dulcis affabilitas ibi: Obsecro, fidelitatis inmensitas ibi: In domino, corporis irracionabilitas .... Expl.: ... paciendum. De tercio Ps. Benedicite ... angeli. Omnis spiritus laudet dominum.
  - (123v) Dominica octava decima. Inc.: Accesserunt ad Iesum publicani et cetera (vgl. Luc. 15,1). Unus ex eis legis doctor temptans eum, unde pro omnibus interrogavit, ut si vicerit, omnes habentur victores ... Expl.: ... caritas, scilicet gemina dilectio Dei et proximi. Quam infundere nobis dignetur.
  - (123v) Dominica XIX^a. Inc.: Ascendens Iesus in naviculam et ecce offerebant ei paralyticum et cetera (Matth. 9,1). Videns autem fidem et cetera. Nota quantum valet fides propria apud Deum, aput quem sic valuit aliena ... Expl.: ... militant adversus animam. In domum ire est ad paradysum redire. Quod ipse.
  - (124r) Dominica XX^a. Inc.: Simile est regnum celorum et cetera (Matth. 13,31). Iste rex Deus pater, filius sponsus Christus, sponsa ecclesia, nupciarum thalamus virginis uterus. Iste rex fecit ... Expl.: ... frigore. Quod dominus dignetur a nobis avertere, quos vocavit ad vitam per fidem.

2025-10-16 page 20/21

Innsbruck, Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (ULBT), Cod. 374

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005, 338. [Digitalisat]

338 Cod. 375

(125r) Vicesima prima dominica. – Inc.: Erat quidam regulus et cetera (Ioh. 4,46). Hic rogavit Iesum ut descenderet ad civitatem illam que vocatur Capharnaum vel domum ut sanaret filium eius ... – Expl.: ... consolat ut amicus amicum remunerat ut fidelis dominus servum.

(125r) Dominica XX^aII. – Inc.: Simile est regnum celorum et cetera (Matth. 13,31). Hic rex Christus est, qui cum servis suis ponit rationem: X talenta debet, X qui precepta ... – Expl.: ... ergo pro Christo sicut volumus nobis fieri. Ait enim Christus: Dimittite et demittetur vobis.

(125r) Dominica XXIII ^{a} . – Inc.: Abeuntes Pharisei et cetera (Matth. 22,15). Quia fit mencio de nummo in ewangelio, notandum V genera nummorum. Primus est quia stagneus totus totus ineptus ... – Expl.: ... preciosum ad supplementum celestis thesauri perveniamus.

(126r) Dominica XXVⁿ. – Inc.: Loquente Iesu ad turbas et cetera (Matth. 12,46). Vanum esset loqui publice de fluxu sanguinis mulieris. Verum tamen prudenter dici potest quod quedam mulier paciens ... – Expl.: ... timore presumpta sine spe timor desperatio, ideo utrumque habemus ut Deo placeamus.

- 4 (Innenschicht der Klappe des Koperteneinbands) Schuldnerliste und Notizen.
- 4.1 (Klappe) Schuldnerliste.

Inc.: Hii sunt debitores annone in Germansque S[...

Es folgen zehn Namen mit der Angabe der Schuldenhöhe. Keiner der Namen ist in den Stamser Urbaren aus dieser Zeit eindeutig identifizierbar.

4.2 (Unter der abgerissenen Außenschicht des Koperteneinbands, Rückseite der Schuldnerliste) Notizen, betreffend die Weinproduktion. Erwähnt wird das Jahr 1307.

L. S.

Cod. 375

STATUTA ORDINIS PRAEMONSTRATENSIUM

II $\bar{1}$ E 19 S. 2. Wilten. Perg. 76 Bl. 157/160 × 100. Wilten, 1417.

- B: Fleckiges, teilweise vergilbtes Pergament. Lagen: 12. III⁷² + (III–2)⁷⁶. Bei der Neubindung im 17. Jh. (s. u.) das mittlere Doppelblatt der letzten Lage (Bl. 75 und 76) nachträglich eingefügt und mit den anderen Blättern diese Lage zu einer Ternio verbunden, die beiden letzten Blätter der letzten Lage (zum ursprünglichen Bestand gehörend) herausgeschnitten (vermutlich bei der Neubindung). Lagenreklamanten.
- S: Schriftraum 125/130 × 85/90. Zwei Spalten, von Tintenlinien gerahmt, zu 26 (Lage 2–4 = Bl. 7–24 zu 25) Zeilen auf Tintenlinierung. Vermutlich ursprünglich Zirkelstiche (durch die Neubindung nicht mehr erhalten). Textualis formata (Textura) von einer Hand, Schreiber: Frater Petrus, Chorherr in Wilten (im handschriftlichen Chorherrenverzeichnis des Stiftes Wilten für 1417 nachweisbar), im Auftrag des Wiltener Abtes Heinrich V. Putsch (Bruder des Brixener Bischofs Ulrich Putsch), datiert 1417 in die sancti Gregorii pape et summi doctoris (= 12. März). Texte der Rubriken am oberen oder unteren Blattrand in Notula vorgeschrieben (teilweise weggeschnitten). Bl. 18v am linken Blattrand Ergänzung von einer Hand 17. Jh.
- A: Rote Überschriften, Auszeichnungsstriche, rote, blaue und grüne (gegen Schluss olivgrüne) Satzmajuskeln in Lombardenform und zumeist zweizeilige, vereinzelt drei- und vierzeilige Lombarden, teilweise mit einfachem Fleuronnée in einer der Gegenfarben.
- E: Tiroler Renaissanceeinband aus der Werkstatt des Innsbrucker Buchbinders Leonhard Schuechl: braunes Kalbleder über Holz mit blindem Stempel- und Rollendruck, Wilten, um 1610 (Abb. 45). Siehe Neuhauser, Dingenauer 189–191 und 218. Vgl. Cod. 104 und 120.

2025-10-16 page 21/21

Innsbruck, Universitäts- und Landesbibliothek Tirol (ULBT), Cod. 374

Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Schrift- und Buchwesen: manuscripta.at - Mittelalterliche Handschriften in österreichischen Bibliotheken

Permalink: manuscripta.at/?ID=7955

Hill Museum & Manuscript Library, Saint John's University, Collegeville MN, USA - Online manuscript description: OLIVER - Online manuscript description (HMML)

Die in diesem PDF enthaltenen Druckseiten sind Teil der im Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften erschienenen Publikation:

Walter Neuhauser / Lav Subari-: Katalog der Handschriften der Universitätsbibliothek Innsbruck, Teil 4: Cod. 301-400 (Denkschriften der phil.-hist. Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 327 = Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters II,4,4). Wien 2005.

Das vollständige Werk ist beim Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften erhältlich / The complete edition is available at the Austrian Academy of Sciences Press:

Buch bestellen/Order Print Edition auch Open access